

Η αγωνία μου έγκειται σε τούτο: ακατάπαυτα ν' αγωνίζομαι της θέσης τούτης και της αντίθεσης να βρω τη Σύνθεση. Νίκος Καζαντζάκης, Αίγινα, 12/2/1944

No 35 - Αύγουστος 2014

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

• **Νέα ιστοσελίδα της Εταιρείας (ΔΕΦΝΚ) στο διαδίκτυο.** Μετά την ιστοσελίδα στα ελληνικά (www.amis-kazantzaki.gr), την οποία έχουν επισκεφτεί μέχρι σήμερα πάνω από 55.000 πρόσωπα, δημιουργήσαμε πρόσφατα ιστοσελίδα στο διαδίκτυο στα γαλλικά (www.amis-kazantzaki.ch). Ελπίζουμε να έχουμε σύντομα και ιστοσελίδα στα ισπανικά. Διευκρινίζουμε ότι μόνο αυτές οι ιστοσελίδες εκπροσωπούν και δεσμεύουν την Εταιρεία.

• **Synthesis.** Χάρη στον αραβιστή Μιχάλη Σολομονίδη, κάτοικο Αλεξάνδρειας, το δελτίο θα δημοσιεύεται στο εξής και στα αραβικά. Τον ευχαριστούμε θερμά. Έτσι, το ενημερωτικό μας δελτίο θα δημοσιεύεται πλέον σε 11 γλώσσες.

• **Le Regard crétois.** Στη σελίδα 3 δημοσιεύεται ο πίνακας περιεχομένων του τεύχους 41. Σας παρακαλούμε να συνεχίσετε να διαδίδετε το περιοδικό μας.

• **Διεθνές Βραβείο Νίκου Καζαντζάκη.** Μετά την επιτυχία του πρώτου μέρους, αφιερωμένου σε «γραπτά κείμενα», διοργανώνουμε από εφέτος το δεύτερο μέρος του διαγωνισμού, αφιερωμένο σε «πρωτότυπες καλλιτεχνικές δημιουργίες». Περιμένουμε τη συμμετοχή σας.

• **Φάκελος.** Είναι γνωστό ότι ο Καζαντζάκης επιθυμούσε να ταξιδέψει στη Νότιο Αμερική, αλλά δεν μπόρεσε δυστυχώς να ικανοποιήσει αυτή την επιθυμία του. Τα μέλη μας και οι συμπαθούντες στη Νότιο Αμερική εργάζονται εδώ και πολλά χρόνια για την προώθηση του έργου και των ιδεών του σ' αυτή την περιοχή του κόσμου. Θα του αποτίσουν μεγάλο φόρο τιμής το 2015, σε πολλές χώρες.

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ!

Στις 16 Φεβρουαρίου 2004, η Ελένη έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία 101 ετών. Ήταν η πιστή σύντροφος του Νίκου από το 1924 έως το 1957. Ενταφιάστηκε στο Ηράκλειο κοντά στον πολυαγαπημένο της. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της ΔΕΦΝΚ. Η Συντονιστική Επιτροπή της Εταιρείας την τίμησε στην Αντίμπ (μικρή πλατεία Νίκου Καζαντζάκη) στις 27 Ιανουαρίου 2005, στη Γενεύη (Πανεπιστήμιο) στις 10 Μαρτίου 2005 και στο Ηράκλειο (στο μνήμα της) στις 18 Φεβρουαρίου 2006. Την τιμήσαμε με μαρτυρίες και μηνύματα συγγενών και φίλων από την Ελλάδα, τη Γαλλία και την Ελβετία. Εξάλλου, η Επιτροπή Ηρακλείου της ΔΕΦΝΚ τελεί κάθε χρόνο μνημόσυνο στο μνήμα της. Στο τεύχος 41 του *Regard crétois*, θα δημοσιεύσουμε τις μαρτυρίες της Yvette Renoux-Herbert, τέως συνεργάτριας του Καζαντζάκη στην ΟΥΝΕΣΚΟ και φίλης του ζεύγους, της Νίκης Σταύρου, αναδεξιμάς της Ελένης και διευθύντριας των Εκδόσεων Καζαντζάκη και του Γιώργου Στασινάκη.

Από την πλευρά της, η ιστοσελίδα στο διαδίκτυο του Γαλλικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ (<http://kazantzaki.free.fr>) και ο νέος λογαριασμός twitter (@kazantzaki) αυτής της ιστοσελίδας τιμούν εφέτος την Ελένη. Δημοσιεύουμε κατωτέρω απόσπασμα του κειμένου που εγκαινίαζε αυτό το φόρο τιμής το Φεβρουάριο 2014, στη στήλη της ιστοσελίδας «Ένας χώρος αφιερωμένος στην Ελένη;». Το κείμενο έχει γραφεί από την Claire de Llobet, webmestre και βοηθό γραμματέως του Γαλλικού Τμήματος.

Αν τα κείμενα της Ελένης αποκαλύπτουν μια αληθινή συγγραφέα, που αξίζει να διαβάζεται και να ξαναδιαβάζεται, ελάχιστοι είναι εκείνοι που δεν έχουν αντιληφθεί ότι είχε αναθέσει στον εαυτό της

μια αποστολή για το Νίκο, στην οποία είχε αφιερωθεί. «Γνωρίζετε ότι είναι η μοίρα μου να θυσιάζω πάντοτε τα πάντα για το πνεύμα του ανθρώπου, του οποίου φέρω το όνομα. Ακόμα και την υγεία μου, ακόμα και την προσωπική μου ευτυχία» (Γράμμα στη Lise Ruauux, Αντίμπ, 23 Μαΐου 1949).

Τι είχε γράψει πριν από εκείνον, που τον συνάντησε στα εικοσιένα της χρόνια; Δημοσιογραφικά άρθρα, ένα βιβλίο: «La Sainte Vie de Mahatma Ghandi» [Η άγια ζωή του Μαχάτμα Γκάντι] (Delachaux et Niestlé, Neuchâtel, 1934) και ποιήματα.

Έπειτα, όλα μιλούν για το Νίκο. Τρία βιβλία: στο πρώτο, είναι μάρτυρας της φιλίας ανάμεσα στο Νίκο και τον Παναΐτ Ιστράτι (La véritable tragédie de Panait Istrati) [Η αληθινή τραγωδία του Παναΐτ Ιστράτι], Lignes/Imec, Παρίσι, 2013). Πήρε την πέννα στη θέση του Νίκου για να γράψει, με βάση τις σημειώσεις που είχε αφήσει εκείνος, το τελευταίο ταξιδιωτικό του που ο θάνατος δεν τον άφησε να γράψει («Voyages, Chine-Japon» [Ταξιδεύοντας, Ιαπωνία-Κίνα], Plon, Παρίσι, 1971). Στο τρίτο, ξανάκανε, βήμα προς βήμα, γράμμα προς γράμμα, το δρόμο της ζωής του Νίκου («Le Dissident» [Ο Ασυμβίβαστος], Plon, Παρίσι, 1968). Βιοποριστικά άρθρα στις ελληνικές εφημερίδες, για να αγωνιστεί ενάντια στη φτώχεια που βάραινε δύο ζωές αφιερωμένες στη δημιουργία ενός έργου. Και αλληλογραφίες, αλληλογραφίες, ιδιωτικές αλληλογραφίες για να υπερασπίζεται και να προωθεί το έργο του μεγάλου ανθρώπου της. Και με το χαριτωμένο ύφος της, γεμάτο ζωηρές εικόνες και χιούμορ παρά τις καθημερινές μάχες που περιέγραφε, δείχνει μέχρι ποιο σημείο μεταχειρίστηκε τη ζωή της (την ύπαρξη και την ενέρgeιά της) σαν πανοπλία για να τον προστατέψει, λόγχη και ασπίδα.

Δε θέλουμε να δούμε, στην αδιάκοπη μάχη που έδινε για το Νίκο, τη θυσία του δικού της έργου, αλλά το ζωτικό αίμα της δικής της ποίησης: «Δάσκαλος και μαθήτρια, μεγάλος αδελφός και μικρότερη αδελφή, εραστής και εραμένη, ήμαστε δύο κουκουλίες στο σταυροδρόμι του κόσμου, και διασχίζαμε αργά, χωριστά, τις φυλακές του περιβλήματός μας για να ενωθούμε σε κάθε νέα γέννηση («Le Dissident», όπ. παρ.).

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κείμενα

Συνομιλίες με τον Pierre Sipriot, Γαλλικό Ραδιόφωνο, Μάιος 1955 (αποσπάσματα)

Όλα όσα έζησα στη σύντομη παρέμβασή μου στην πολιτική ζωή ήταν απογοητευτικά. Σε κάθε προσπάθεια που έκανε το καλό έβρισκε να υψώνονται απέναντί του οι δυνάμεις του κακού. Ήταν εκεί, αυτές οι δυνάμεις, παραμόνευαν. Η μάχη συνεχίζεται στην Ελλάδα, όπως, πιστεύω, και παντού αλλού. Η ελευθερία δεν έδωσε ακόμα τους καρπούς της, αλλά θα τους δώσει.

Βλέποντας ότι δεν μπορούσα να εργαστώ για το καλύτερο στην πολιτική ζωή, γύρισα πίσω στη λογοτεχνική μου δραστηριότητα. Ήταν το πεδίο της μάχης που ταίριαζε με την ιδιοσυγκρασία μου. Ήθελα να κάνω τα μυθιστορήματά μου προέκταση του αγώνα. Η προέκταση του αγώνα ήταν να χαθώ για την ελευθερία.

Όσο μακρύτερα είναι κανείς από την πατρίδα, τόσο περισσότερο τη σκέφτεται και την αγαπάει. Όταν βρίσκομαι στην Ελλάδα, βλέπω τις μικρότητες, τις δολοπλοκίες, τις ανοησίες, την ανεπάρκεια των αρ-

χηγών, τη φτώχεια του λαού. Από μακριά όμως δε διακρίνεται τόσο καθαρά η ασχήμια και είναι κανείς πιο ελεύθερος να φτιάξει μια εικόνα της πατρίδας που ν' αξίζει να την αγαπήσει ολοκληρωτικά. Να γιατί εργάζομαι καλύτερα και αγαπώ καλύτερα την Ελλάδα όταν είμαι στο εξωτερικό. Μακριά της, κατορθώνω να καταλάβω καλύτερα την ουσία της και την αποστολή της στον κόσμο και συνακόλουθα τη δική μου ταπεινή αποστολή. Συμβαίνει κάτι ιδιαίτερο στους Έλληνες που ζουν στο εξωτερικό. Γίνονται καλύτεροι. Νιώθουν περηφάνια για τη χώρα τους, νιώθουν ότι, όντας Έλληνες, έχουν την ευθύνη να είναι άξιοι των προγόνων τους. Η πεποιθησή τους ότι κατάγονται από τον Πλάτωνα ή από τον Περικλή μπορεί να είναι μια ψευδαίσθηση, μια χιλιόχρονη αυθυποβολή, αλλά αυτή η αυθυποβολή γίνεται πίστη και ασκεί βαθιά επίδραση στη νεοελληνική ψυχή. Χάρη σ' αυτή την ψευδαίσθηση, οι Έλληνες επέζησαν. Ύστερα από τόσους αιώνες επιδρομών, σφαγών, λιμών, θα έπρεπε να είχαν εξαφανιστεί. Αλλά η ψευδαίσθηση που έγινε πίστη δεν τους αφήνει να πεθάνουν. Η Ελλάδα, αν επιζεί ακόμα, επιζεί θαρρώ χάρη στα ξαφνικά θαύματα. Όχι, όχι, δεν είναι σωβινισμός αυτό. Αγαπώντας και δοξάζοντας την Ελλάδα, οι Έλληνες αγαπούν και δοξάζουν μια πανανθρώπινη ιδέα. Ποια ιδέα; Την ιδέα της ελευθερίας που, για τους Έλληνες, ταυτίζεται με την Ελλάδα.

.....
Ο σκοπός του αγώνα αυτών των Κρητικών δεν είναι αβέβαιος. Αυτοί οι αγωνιστές υποφέρουν από ένα κακό που είναι οδυνηρά ξεκάθαρο γι' αυτούς. Για τους Κρητικούς, την εποχή που διαδραματίζονται τα γεγονότα που αποτελούν την πλοκή του μυθιστορήματος «Ελευθερία ή θάνατος» («Ο Καπετάν Μιχάλης»), ένας σκοπός επιβαλλόταν αδυσώπητα για τη δράση τους: η απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό. Ν' αποτινάξουν τον τουρκικό ζυγό, αυτή είναι η πρώτη μορφή ελευθερίας: η πιο επείγουσα. Μόνο η κατάκτηση αυτής της ελευθερίας μπορεί ν' ανοίξει το δρόμο που οδηγεί στις μεγάλες δημιουργίες του ανθρώπου, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τη δικαιοσύνη, την ηθική, την πνευματική ελευθερία. Αλλά για να φτάσει κανείς σ' αυτές της ανώτερες βαθμίδες της ανθρώπινης ύπαρξης, πρέπει πρώτα απ' όλα να είναι πολιτικά ελεύθερος. Κι αυτό το ζέρον οι αγωνιστές. Γι' αυτό αγωνίζονται με τέτοιο πείσμα για να κατακτήσουν αυτή την ελευθερία. Οι ήρωες που ενσαρκώνουν αυτή την ορμή συντρίβουν τη ζωή τους και τη συντρίβουν για να κατακτήσουν αυτή την ελευθερία. Αυτό δεν είναι όμως το πεπρωμένο των ηρώων;

.....
Όταν ο Χίτλερ απειλούσε να εισβάλει στη Νορβηγία, είχα πάει εκδρομή στην Κρήτη. Περνούσα μέσα από μια κλεισούρα, όταν άκουσα, ψηλά από το βουνό, μια στεντόρεια φωνή να μου φωνάζει: «Στάσου, παιδί μου, στάσου». Σταμάτησα, σήκωσα το κεφάλι και είδα να περδάει, από βράχο σε βράχο, ένας γέρος βοσκός: «Τι γίνεται η Νορβηγία, παιδί μου;», μου φώναζε λαχανιασμένος. «Καλύτερα είναι, παππού, του αποκρίθηκα, καλύτερα είναι. —Δόξα σοι ο Θεός», είπε κι έκανε το σταυρό του. «Θέλεις ένα τσιγάρο, παππού; —«Δε χρειάζομαι τίποτα, αφού η Νορβηγία πάει καλύτερα, δε χρειάζομαι τίποτα». Σίγουρα, αυτός ο γερο-βοσκός δεν ήξερε πού βρίσκεται αυτή η Νορβηγία. Ίσως να μην ήξερε αν ήταν χώρα ή γυναίκα, ήξερε όμως τι θα πει ελευθερία.

Γράμμα στον Max Tau

(Νορβηγός λογοτέχνης γερμανικής καταγωγής, πιστός φίλος του Καζαντζάκη και θαυμαστής του έργου του)

Αντίμπ, Βίλλα Μανολίτα, 8 Νοεμβρίου 1953

Αγαπητέ δάσκαλε και φίλε,

Τελειώνω αυτή τη στιγμή τον «Άγιο Φραγκίσκο της Ασίζης». Όλον τον καιρό που ζούσα με το Φτωχούλη, είχα μπροστά μου την ηρωική προσωπικότητα του Albert Schweitzer. Αυτός ο άγιος του καιρού μας με βοήθησε βαθιά να καταλάβω τον άγιο εραστή της Αγάπης. Βρήκα στον Albert Schweitzer τις μεγάλες φραγκισκανικές διδαχές. Όπως ο Άγιος Φραγκίσκος φιλούσε κι έπλενε τους λεπρούς, έτσι κι ο Albert Schweitzer πλένει και γιατρεύει τους φτωχούς μαύρους μέσα στη ζούγκλα. Και οι δύο έχουν βαθύ σεβασμό για τη ζωή, όχι μονάχα για τη

ζωή του ανθρώπου, μα και για τη ζωή του ζώου και του φυτού —τη ζωή με την πιο πλατιά και την πιο ιερή έννοια.

Χάρη στον Schweitzer έμαθα ότι ο Άγιος Φραγκίσκος δεν είναι θρόλος αλλά πραγματικότητα και ότι ο άνθρωπος, ακόμα και σήμερα, σ' αυτό τον κόσμο της σήψης, της αγωνίας και της ελπίδας, μπορεί ακόμα να σκαρφαλώσει ως την κορυφή το απόκρημνο βουνό του Θεού. Ειρήνη, Αγάπη, Φτώχεια, Αγνότητα, οι μεγάλες θεμελιακές φραγκισκανικές αρετές μπορούν λοιπόν ακόμα ν' ανθίζουν πάνω σ' αυτή την ερημική γη.

Ας είναι ευλογημένος ο Albert Schweitzer. Μου ζανάδωσε την εμπιστοσύνη στον άνθρωπο, με βοήθησε να γράψω αυτό το βιβλίο γεμάτο πίκρα και χαρά και -ανώτατος καρπός- γεμάτο βεβαιότητα. Θα ήθελα πολύ να του αφιερώσω αυτό το έργο που, όσο προχωρούσα στη γραφή του, όλο και περισσότερο μου φαινόταν σαν τη δική του βιογραφία.

Νίκος Καζαντζάκης

Μεταφράσεις

- **Νέα Υόρκη.** Ο Peter Bien, ένας από τους καλύτερους ειδικούς μελετητές του Νίκου Καζαντζάκη, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής, τελείωσε πρόσφατα τη μετάφραση από τα ελληνικά στα αγγλικά του μυθιστορήματος *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Θα εκδοθεί στις 18 Φεβρουαρίου 2015, με τίτλο *Zorba the Greek*, από τις εκδόσεις Simon and Schuster.
- **Ρώμη.** Ο καθηγητής Cristiano Luciani μας πληροφόρησε ότι το βιβλίο του Καζαντζάκη *Συμπόσιον* μεταφράζεται τώρα στα ιταλικά. Θα δημοσιευτεί το ερχόμενο έτος στη σειρά «Letteratura e Civiltà della Grecia Moderna» του Πανεπιστημίου «Tor Vergata».

Πανεπιστημιακές εργασίες μελών της ΔΕΦΝΚ

- **Γαλλία.** Η Céline Dewas υποστήριξε με επιτυχία την 1^η Ιουλίου 2014 στο Πανεπιστήμιο Charles de Gaulle της Λίλης διδακτορική διατριβή με θέμα *Το γίνεσθαι-Θεός των χαρακτήρων του Καζαντζάκη. Το έργο του Καζαντζάκη υπό το πρίσμα της φιλοσοφίας του Bergson*.
- **Γκαμπόν.** Η Merveilles Léoncia Mouloungui-Mouloungui έλαβε πρόσφατα δίπλωμα γενικής και συγκριτικής λογοτεχνίας της Σχολής Λογοτεχνίας και Ανθρωπίνων Επιστημών του Πανεπιστημίου Omar Bongo, στη Λιμπρεβίλ. Ετοιμάζει εργασία μάστερ με θέμα *Η οικουμενικότητα του Νίκου Καζαντζάκη*.

ΦΑΚΕΛΟΣ: ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Θέλω να δω τη Λατινική Αμερική και δε θα επιτρέψω στον εαυτό μου να πεθάνει πριν εκπληρώσω αυτό το καθήκον.

Αυτή η φράση του Νίκου Καζαντζάκη του 1936 αποκαλύπτει το μεγάλο ενδιαφέρον του γι' αυτή την περιοχή του κόσμου. Το 1947, όταν είχε διοριστεί ως σύμβουλος λογοτεχνίας στην ΟΥΝΕΣΚΟ, ετοιμάζε μια παρέμβαση σε ένα Συνέδριο που θα λάμβανε χώρα στο Μεξικό. Δυστυχώς, δεν μπόρεσε να πάει εκεί. Το 1955, εργάζεται στο Καντεμάριο (ιταλική Ελβετία) με τον Αργεντινό εκδότη του Carlos Lohlé. Το 1956, στη Βιέννη, κατά την απονομή του Διεθνούς Βραβείου Ειρήνης, συναντάει τον Αργεντινό συγγραφέα Alfredo Varela και τον κολομβιανό συγγραφέα Jorge Zalamea. Η Ελένη γράφει στον *Ασυμβίβαστο* ότι αυτή η συνάντηση ήταν «η πιο μεγάλη χαρά του Νίκου». Του άρεσε πολύ το έργο του Zalamea και έγραψε τον πρόλογο της μετάφρασης στα ελληνικά από τον Σ. Σκιαδαρέση του βιβλίου *Ο θάνατος του Μπουρουντούν Μπουρουντά*. Στο τεύχος 15, Δεκέμβριος 1997, του περιοδικού μας *Le Regard crétois*, δημοσιεύσαμε κείμενο του Νίκου Καζαντζάκη γι' αυτό το συγγραφέα.

Διάφοροι πανεπιστημιακοί, και προπάντων ο Miguel Castillo Didier, έχουν μεταφράσει πολλά βιβλία του Καζαντζάκη, κάνοντας έτσι γνωστό το έργο του.

Από την ίδρυσή της, η ΔΕΦΝΚ απέκτησε μέλη στη Λατινική Αμερική. Σήμερα έχει μέλη στις εξής χώρες: Αργεντινή, Βενεζουέλα, Βολιβία, Βραζιλία, Δημοκρατία Αγίου Δομίνικου, Ισημερινός, Κολομβία, Κόστα-Ρίκα, Κούβα, Μεξικό, Ουρουγουάη, Παναμάς, Πα-

ραγουάη, Περού και Χιλή. Έχει διοργανώσει δεκάδες εκδηλώσεις στις περισσότερες από τις χώρες αυτές. Το έτος 2015, θα είναι για τη Λατινική Αμερική Έτος Καζαντζάκη. Σημαντικές εκδηλώσεις θα διοργανωθούν στις ακόλουθες χώρες: Αργεντινή, Βραζιλία, Κούβα, Μεξικό, Ουρουγουάη, Περού, Χιλή. Στο τεύχος του Δεκεμβρίου 2014 του δελτίου μας θα αναφερθούν περισσότερες λεπτομέρειες.

Επί του παρόντος, σας δίνουμε πληροφορίες για τις εκδηλώσεις που θα λάβουν χώρα στην Αργεντινή, από τις 6 έως τις 10 Μαΐου 2015, που διοργανώνουμε σε συνεργασία με τον πολιτιστικό σύλλογο «Νόστος», την Ελληνική Πρεσβεία και τοπικές οργανώσεις: συνέδριο για το έργο του Καζαντζάκη, την υποδοχή του στη Λατινική Αμερική και τους «ανθρωπιστικούς» δεσμούς του με τον Τσε Γκεβάρα. Θα παρουσιαστούν επίσης η μετάφραση στα ισπανικά του *Φτωχούλη του Θεού* από τη Marta Sylvia Dios Sanz, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της ΔΕΦΝΚ, καθώς και σκηνές από το θεατρικό έργο *Ο Πρωτομάστορας*. Θα οργανωθούν δύο εκθέσεις: μία για τη ζωή και το έργο του και μία άλλη για τα βιβλία του. Στο τέλος του συνεδρίου προγραμματίζουμε ταξίδι στην Alta Gracia, κοντά στην Cordoba, στον Οίκο-Μουσείο του Τσε Γκεβάρα.

Η υπεύθυνη αυτών των εκδηλώσεων είναι η Cristina Tsardikos. Είναι γιατρός. Την ενδιέφερε πάντα ο ελληνικός πολιτισμός. Διπλωματούχος του Κέντρου Ελληνικής γλώσσας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, διδάσκει την ελληνική γλώσσα σε πολλές ελληνικές κοινότητες της Αργεντινής. Έχει δημιουργήσει ραδιοφωνική εκπομπή, καθώς και πολιτιστικό σύλλογο με τίτλο «Νόστος» για να διαδώσει τον ελληνικό πολιτισμό, τη γλώσσα και τη λογοτεχνία, και να κάνει γνωστή την ελληνική διασπορά. Για τις πολυάριθμες δραστηριότητές της, έχει δεχθεί διακρίσεις από την ΟΥΝΕΣΚΟ και την Ελλάδα.

Είναι Πρόεδρος του Τμήματος της Αργεντινής της ΔΕΦΝΚ. Έχει διοργανώσει με επιτυχία πολλές αξιόλογες εκδηλώσεις σε όλη την Αργεντινή. Είμαστε βέβαιοι ότι θα κάνει ό, τι είναι δυνατόν για την επιτυχία των εκδηλώσεων, το Μάιο 2015.

Ο ΓΚΡΕΚΟ ΚΑΙ Ο ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Εορτάζουμε εφέτος τα 400 χρόνια από το θάνατο του Κρητικού ζωγράφου Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, γνωστού ως Ελ Γκρέκο. Η ΔΕΦΝΚ διοργανώνει, μαζί με άλλους φορείς, πολλές εκδηλώσεις:

- **Ελλάδα, Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος:** διάλεξη της Αθηνάς Βουγιούκα, συγγραφέως και ειδικής μελετήτριας του Καζαντζάκη.
- **Ισπανία, Τολέδο, 30 Νοεμβρίου:** Στα ίχνη του Γκρέκο και του Καζαντζάκη. Μαδρίτη, 1η Δεκεμβρίου: η Helena Gonzalez Vaquerizo, καθηγήτρια πανεπιστημίου, Πρόεδρος του τοπικού μας Τμήματος, θα δώσει διάλεξη και θα παρουσιάσει έκθεση, με θέμα *Ο Καζαντζάκης και ο Γκρέκο*.
- **Χιλή, Σαντιάγο, 2 Οκτωβρίου:** διαλέξεις των καθηγητών Miguel Castillo Didier, με θέμα *Το ποίημα του Καζαντζάκη που είναι αφιερωμένο στον Γκρέκο* και Roberto Quiroz, με θέμα *Η Κρήτη, ο Καζαντζάκης και ο Γκρέκο*. 8, 18 και 20 Οκτωβρίου: προβολή της κινηματογραφικής ταινίας του Γιάννη Σμαραγδή *Ο Γκρέκο*.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΕΦΝΚ

Διεθνές Βραβείο Νίκου Καζαντζάκη

Μετά τα «γραπτά κείμενα», ανακοινώσαμε εφέτος το δεύτερο μέρος του Βραβείου, που θα αφορά σε «πρωτότυπες καλλιτεχνικές δημιουργίες».

Φύση του έργου. - Εικαστικές τέχνες: ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, φωτογραφία. - Μουσική: πρωτότυπο ή διασκευασμένο έργο. - Παραστατικές τέχνες: θεατρική παράσταση, χορός, κινηματογραφική ταινία, ντοκιμαντέρ, σειρά.

Συμμετοχή. Δικαίωμα συμμετοχής έχει οποιοσδήποτε, ανεξαρτήτως εθνικότητας, ηλικίας και τόπου διαμονής.

Παρουσίαση. Τα έργα πρέπει να παρουσιαστούν υπό μορφή αναπαραγωγής ή αναλυτικής περιγραφής και να αποσταλούν με συστημένη επιστολή έως το τέλος Απριλίου 2016, στη διεύθυνση της ΔΕΦΝΚ: case postale 2714, CH-1211 Genève 2 Dérôt,

Switzerland.

Κριτική Επιτροπή. Αποτελείται από υποεπιτροπές με πέντε μέλη η κάθε μία από διάφορες χώρες. Τα μέλη ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή.

Τελετή απονομής των βραβείων. Θα λάβει χώρα τον Οκτώβριο του 2016 στην Αθήνα.

Περαιτέρω πληροφορίες για τον διαγωνισμό μπορείτε να λάβετε ηλεκτρονικά στην εξής διεύθυνση: siankcdc@gmail.com

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

Η μακέτα του εξωφύλλου σχεδιάστηκε από τον μεγάλο Ελβετό ζωγράφο Hans Erni

Σας παρακαλούμε να συνεχίσετε την εγγραφή συνδρομητών σε βιβλιοπωλεία, πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες και ιδιώτες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ 41 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη

- Γράμμα στον Αββά Mugnier (1879-1939).
- Στο Τολέδο με τον Γκρέκο.

Μελέτες και έρευνες

Διεθνές Βραβείο Νίκου Καζαντζάκη

- Μαρία Χατζιαποστόλου
- Marta Sylvia Dios Sanz.

Μαρτυρίες

Απότιση φόρου τιμής στην Ελένη Καζαντζάκη

- Yvette Renoux-Herbert
- Νίκη Σταύρου
- Γιώργος Στασινάκης.

Βιβλιοκρισία

Στα αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά.

Καλλιτεχνικές δημιουργίες

Παραστάσεις θεατρικών έργων ή διασκευών μυθιστορημάτων.

Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη/Οίκος Albert Schweitzer Αδελφοποίησης.

Εκδηλώσεις: Μάιος-Δεκέμβριος 2014

Θα βρείτε λεπτομέρειες για όλες αυτές τις εκδηλώσεις στις ιστοσελίδες μας ή στην ηλεκτρονική μας διεύθυνση: siankcdc@gmail.com

- **Αργεντινή, Μπουένος Άιρες, τέλος Νοεμβρίου-αρχές Δεκεμβρίου:** πολλές διαλέξεις για τον μεγάλο Κρητικό.
- **Αζερμπαϊτζάν, Μπακού, Νοέμβριος:** η Πρόεδρος του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, Konul Salimova, θα αναφερθεί στα ταξίδια του Καζαντζάκη σ' αυτή τη χώρα το 1927 και το 1928.
- **Βραζιλία, Σάο Πάολο, 27 Σεπτεμβρίου:** προβολή της ταινίας *Ο Τελευταίος πειρασμός του Χριστού*. 25 Οκτωβρίου: αναγνώσεις ποιημάτων από τις *Τερτσίνες*. 29 Νοεμβρίου: ανάγνωση αποσπασμάτων της τραγωδίας *Χριστόφορος Κολόμβος*.
- **Γαλλία, Groix (Βρετάνη), 23 Αυγούστου.** Στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ του Νησιωτικού Κινηματογράφου, ο Γιώργος Στασινάκης διάβασε αποσπάσματα των ταξιδιωτικών εντυπώσε-

ων του Καζαντζάκη από τις Κυκλάδες και την Κρήτη. Στη συνέχεια, παρουσίασε τους δεσμούς του Καζαντζάκη με το νησί όπου γεννήθηκε. Τέλος, εξήγησε τη σπουδαιότητα και τη σημασία του μυθιστορήματος *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά. Παρίσι*. Το θέατρο Fleur d'or και η ΔΕΦΝΚ θα παρουσιάσουν δύο δράματα που διευθύνει ο ηθοποιός Zygmunt Blazynsky, Πρόεδρος του Γαλλικού Τμήματος: *17 Οκτωβρίου, Ο Κρητικός Νίκος Καζαντζάκης, Οδυσσέας της σύγχρονης εποχής*. Από τις *15 Νοεμβρίου* έως τις *21 Δεκεμβρίου, Ο Φτωχούλης του Θεού*. Συγχαρητήρια στον Zygmunt.

• **Δημοκρατία της Τσεχίας, Πράγα, Δεκέμβριος:** το Τμήμα θα αποτίσει φόρο τιμής στην καθηγήτρια Ruzena Dostalova, επίτιμο μέλος της ΔΕΦΝΚ, που έφυγε πρόσφατα από τη ζωή.

• **Ελβετία, Λωζάνη, 5 Ιουνίου:** ύστερα από πρόσκληση του συλλόγου «Amitiés gréco-suisses», ο Γιώργος Στασινάκης έδωσε διάλεξη, με θέμα *Οι δεσμοί του Καζαντζάκη με την Κρήτη και την Ελβετία. Καντεμάριο (Tessin), 28 Ιουνίου:* ο Νίκος Καζαντζάκης μαζί με την Ελένη, έμεινε σε αναρρωτήριο, τον Ιούλιο 1955. Κατά τη διάρκεια της διαμονής του, δέχτηκε εκεί πολλούς μεταφραστές και εκδότες του (ειδικότερα τον γερμανό, τον ιταλό και τον αργεντινό). Στο Καντεμάριο άρχισε να γράφει την *Αναφορά στον Γκρέκο*. Κατά τη διάρκεια συγκινητικής τελετής, παρουσία του Πρέσβη της Ελλάδος στη Βέρνη, της Αντιπροέδρου της ελληνικής κοινότητας του Tessin, του Προέδρου της ΔΕΦΝΚ, του Δημάρχου του Καντεμαρίου, του Διευθυντή του θεραπευτικού ιδρύματος, καθώς και πολυπληθούς κοινού, τοποθετήθηκε αναμνηστική πλάκα στην πρόσοψη του ιδρύματος. Με την ευκαιρία αυτή, ο Πρόεδρος της ΔΕΦΝΚ πρόσφερε εκ μέρους του Μουσείου Καζαντζάκη στον Διευθυντή του θεραπευτικού ιδρύματος και στον Δήμαρχο πολλές φωτογραφίες του μεγάλου Κρητικού από τη διαμονή του σ' αυτό το αναρρωτήριο. Τον επόμενο χρόνο, θα τοποθετήσουμε αναμνηστικές πλάκες σε δύο ξενοδοχεία, στην Γκάντρια και στην Ασκόνα, όπου διέμεινε ο Καζαντζάκης το 1918.

• **Ελλάδα.** Μετά το *Ρέθυμνο, τα Χανιά και το Ηράκλειο*, η τοπική Επιτροπή της ΔΕΦΝΚ του *Αγίου Νικολάου*, με επικεφαλής τον Γιάννη Ευαγγελινάκη, και ο Πολιτιστικός Οργανισμός του Δήμου αυτής της πόλης, παρουσίασαν από τις *19 Ιουλίου έως τις 4 Αυγούστου* την πολύ επιτυχημένη έκθεση Κρητών καλλιτεχνών. *Χανιά, 6 Σεπτεμβρίου:* ο Δήμος Αποκορώνου και η ΔΕΦΝΚ (τοπικός υπεύθυνος Σήφης Μιχελογιάννης) θα διοργανώσουν παρουσίαση υπό θεατρική μορφή της *Ασκητικής* από τον Βαίλη Βασιλάκη. *Πάτρα, Νοέμβριος:* ο Σπύρος Κόγκας, τοπικός υπεύθυνος της ΔΕΦΝΚ, θα διοργανώσει εκδήλωση για το έργο του Καζαντζάκη. *Αθήνα, 19 Δεκεμβρίου:* στρογγυλή τράπεζα με θέμα *Τα κύρια πρόσωπα στο έργο του Καζαντζάκη*.

• **Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Νέα Υόρκη, 19 Οκτωβρίου:** διαλέξεις του Peter Bien, ενός από τους καλύτερους ειδικούς μελετητές του Καζαντζάκη για την αλληλογραφία του μεγάλου Κρητικού και του Γιώργου Στασινάκη τη σκέψη του. *Σαν Ντιέγκο, 21 Οκτωβρίου:* ίδρυση Τμήματος της ΔΕΦΝΚ και διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη, με θέμα *Η ζωή και το έργο του Καζαντζάκη. Λος Άντζελες, 25 Οκτωβρίου:* διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη, με θέμα *Η οικουμενικότητα του Νίκου Καζαντζάκη. Σαν Φρανσίσκο, 26 Οκτωβρίου:* διάλεξη του Θανάση Μασκαλέρη, ιδρυτή της έδρας «Νίκος Καζαντζάκης», με θέμα *Ο Καζαντζάκης και η φύση* και του Γιώργου Στασινάκη για τη ΔΕΦΝΚ.

• **Ιρλανδία, Δουβλίνο, Νοέμβριος.** Η Θωμαή Κακούλη-Duarte, τοπική υπεύθυνος της ΔΕΦΝΚ, προγραμματίζει τη διοργάνωση διάλεξης για το μυθιστόρημα *Ο Καπετάν Μιχάλης*.

• **Καναδάς, Βανκούβερ, Νοέμβριος:** η Έφη Καραπιδάκη, τοπική υπεύθυνος της ΔΕΦΝΚ, θα διοργανώσει, μαζί με το Ελληνικό Προξενείο και το Σύλλογο Κρητών της Βρετανικής Κολομβίας, βραδιά αφιερωμένη στα ταξιδιωτικά του Καζαντζάκη.

• **Κολομβία, Μπογκοτά, Νοέμβριος:** διάλεξη του Ηλία Ηλιάδη, Προέδρου του τοπικού Τμήματος, με θέμα *Ο Τελευταίος Πειραμός», από τη λογοτεχνία στον κινηματογράφο.*

• **Κύπρος, Λευκωσία, Δεκέμβριος:** η Χαριτίνη Χριστοδούλου θα δώσει διάλεξη για τα ταξίδια του Καζαντζάκη.

• **Λίβανος, Οκτώβριος.** Η έκθεση με πίνακες και γλυπτά του Jamil Molaeb, εμπνευσμένα από τον Κρήτη και τον Νίκο Καζαντζάκη, που είχε προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο, θα παρουσιαστεί τον επόμενο χρόνο.

• **Μαρόκο, Τετράν, Οκτώβριος:** Ο Ahmed Mtili, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής, θα παρουσιάσει το έργο του Καζαντζάκη.

• **Νότιος Αφρική, Γιοχάνεσμπουργκ, 1^η Νοεμβρίου:** συνέδριο με θέμα *Ο Καζαντζάκης και οι δεσμοί του με την Αφρική. Κέιπ Τάουν, 3 Νοεμβρίου:* διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη, με θέμα *Ο Καζαντζάκης και η Αφρική*.

• **Πολωνία, Βαρσοβία, 24 Νοεμβρίου:** ύστερα από πρόσκληση της Πρεσβείας της Ελλάδος, ο Γιώργος Στασινάκης θα παρουσιάσει *Το έργο και τη σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη*.

• **Τουρκία, Κωνσταντινούπολη, Νοέμβριος:** το Τουρκικό Τμήμα της ΔΕΦΝΚ θα παρουσιάσει διάφορες όψεις του έργου του Νίκου Καζαντζάκη.

• **Χιλή, Σαντιάγο, 21 Αυγούστου:** οι καθηγητές Anselm Jarpe και Maria Teresa Ricci σχολίασαν το βιβλίο της Ελένης *Η αληθινή τραγωδία του Παναΐτ Ισράτι*. Αυτή η εκδήλωση διοργανώθηκε από το τοπικό μας Τμήμα, που προεδρεύεται από τον Αντόνη Βασιλειάδη, σε συνεργασία με το Κέντρο Ελληνικών και Βυζαντινών Μελετών του Πανεπιστημίου της Χιλής.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

• **Κρήτη, Μυρτιά, 10 Οκτωβρίου 2014:** αδελφοποίηση του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη με τον Οίκο Albert Schweitzer (Gunsbach, Αλσατία, Γαλλία). Υπενθυμίζουμε ότι μια πρώτη αδελφοποίηση έλαβε χώρα στο Gunsbach, στις 28 Σεπτεμβρίου 2013. Επισημαίνουμε ότι το Μουσείο της Μυρτίας είναι ανοικτό, από την 1^η Μαρτίου έως τις 31 Οκτωβρίου, Τετάρτη με Κυριακή από ώρα 9 π. μ. έως 17 μ.μ. και από την 1^η Νοεμβρίου έως τις 28 Φεβρουαρίου, την Κυριακή από ώρα 10 π. μ. έως 15 μ. μ. Πέρα από αυτά τα ωράρια, οι ομάδες που επιθυμούν να επισκεφτούν το Μουσείο μπορούν να απευθυνθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: info@kazantzakis-museum.gr

MNHMH

Πληροφορηθήκαμε με θλίψη μας το θάνατο τριών επιφανών μελών της ΔΕΦΝΚ: της Χαράς Σταθοπούλου (Τορόντο), της Nadine Gordimer (Γιοχάνεσμπουργκ, Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας) και της Ruzena Dostalova (Πράγα, καθηγήτριας ελληνικής λογοτεχνίας και επίτιμου μέλους της Εταιρείας μας). Απευθύνουμε στις οικογένειές τους τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Και εσείς μπορείτε να γίνετε μέλος της ΔΕΦΝΚ.

Σας παρακαλούμε να γράψετε

στην Συντονιστική Επιτροπή στη Γενεύη:

Case postale 2714, CH-1211 Genève 2 Dépôt, Suisse.

© SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο

Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της ΔΕΦΝΚ, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Δημήτρης Γόνης), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης), γερμανικά (Μιχάλης και Εβλίν Κουκάκης), αραβικά (Μιχάλης Σολομονίδης), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα), ιαπωνικά (Fumiko Yanagida), ισπανικά (Margarita Larriera), ιταλικά (Gilda Tentorio), κινεζικά (Ελενα Αβραμίδου), πορτογαλικά (Marisa Donatello) και ρωσικά (Alexander Prokorchuk). Σκίτσο: Τάκης Καλιούρος. Νόμιμη κατάθεση (Dépôt légal), αρ. 35, Αύγουστος 2014. ISSN 1764-6103. Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01633 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ.

• Sites: www.amis-kazantzaki.gr • www.amis-kazantzaki.ch

• E-mail: siankcdc@gmail.com